

SKRIFTENS HISTORIE

SKREVET FOR "WESTERN VIKING"

Av

P. G. ZWILGMAYER

19) (Forts.)
 (3) Peshitta, d. e. den enkle eller simple oversettelse representerer en revidert syrisk tekst form fra det tredje og fjerde, eller kanskje helst fra begynnelsen av det femte, århundre; en oversettelse av det Gamle og omtrent hele det Nye Testamente, der har været brukt i kristenheten mer enn 1500 år. Den Sinaitisk-Curetoniske tekst, derimot, en nu bruddstykkevis oversettelse av de fire evangelier, der stammer fra det annet århundre, var ukjent før 1842, altså for mindre enn 100 år siden. Peshitta (syr-sch, etter Karl Schaaf, som i 1708 utga et syrisk N. T.), der i det vesentlige følger Alfa-teksten (mens syr-cu og -sin følger deta- og beta-teksten) har inntatt den samme stilling i den Syriske kirke, som Vulgata har hatt i den Romersk-katolske og Authorized Version i den Engelske kirke.

I Philip Schaff's (1819-93) "Companion to the Gr. N. T." 4th ed. (Nov. 1891) leser vi (p. 152): "The Peshito has been justly called 'the queen of (ancient) versions', since, while it yields to none in accuracy and faithfulness, it is ideomatic, and as unfettered as an original composition in Syriac. Its genius is strikingly like that of Luther's Matchless German; generally close and literal, but not shrinking from a paraphrase when necessary." Dette citat er representativt for tekstkritikerens holdning for ca. 40 år siden.

I april 1917 skrev Dr. Camden M. Cobern (d. 1922) i hans førnevnte interessante, populære fremstilling av "The

New Archeological Discoveries and their Bearing upon the New Testament" (p. 176): "It is now known, especially through the reserches of Dr. F. C. Burkitt that the Peshitto is not 'the queen' of Syriac versions, as had always been supposed, but is rather a late type appearing first in A. D. 411 to take place of older versions, the most important of which is represented by Tatian's Diatessaron and by the Sinai gospels discovered on Mt. Sinai by Mrs. Lewis in 1892 and edited by Professor Bensly etc. in 1894."

Det er vel kanskje ikke så helt avgjort at alle nutidens tekstkritikere vil være enige med Dr. Cobern, når han med sin sedvanlige freidighet absolut angir året 411 e. Kr. [biskop Rabbula's (av Edessa) revisjon, se Burkitt i Cambr. Texts & Studies 7,2 (1901)], men det er sikkert nok at sist anførte citat i det hele tatt er nokså representativt for tekstkritikkens nåværende standpunkt! I hvert fall er det nu fastslått at sin-cu og sin-syr (der representerer deta- og beta-teksten) er eldre enn syr-sch, der vesentlig følger alfa-teksten. Som Dr. Kenyon uttrykker det (Intr. p. 163): "To revise the Peshitto text into anything like the Sinaitic-Curetonian form would be a very remarkable literary performance; but the contrary process is quite conceivable."

(4) Blandt de senere syriske oversettelser er den Filokseniske (syr-phil), oversatt (av "chorepiskopos" Polykarp for biskop Philoxenus av Hieropolis (i det østlige Syria) i 508, gjennemarbeidet ca. 100 år senere av Thomas Heraklensis

(født i Heraklea) også biskop i Hierapolis, den såkalt Heraklensiske oversettelse. [Disse oversettelser kalles på engelsk: "The Philoxenian and the Harkleian Syriac" og på tyske: "Die Philoxenische und die Heraklensische Übersetzung."]

Før 1892 var 2 Pt., og 3 Jh. og Ju. (der sammen med Ab. mangler i Peshitta), de eneste deler av det N. T. man kjente i den Filokseniske overs. da disse var benyttet til å supplere Peshitta, men i dette år gjorde Dr. John Gwynn (Trinity Coll. Dublin) oppmerksom på en overs. i denne tekstform av Åpenbaringen, som han senere utga under titelen: "The Apocalypse of St. John in a Syriac Version." — Dublin. 1897.

Den Filokseniske oversettelse, skjønt skreven i et elegant sprog, er forholdsvis fritt oversatt. Det var uten tvil denne omstendighet, der foranlediget den reviderte oversettelse fra 616, den Heraklensiske (altså posterior, d. e. senere, betegnes derfor syr-p), der er en mer-knotet og ordrett oversettelse enn syr-phil, hvad der gjør det så meget lettere å slutte tilbake til den underliggende greske tekst, der i stor utstrekning følger deta- og beta-teksten. Dr. Scrivener kaller denne oversettelse: "the most servile version of Scripture ever made," mens Dr. Hort betegner den som "one of the most confused texts preserved."

(5) Den førnevnte Syro-Palestinske eller Jerusalemske oversettelse, er uavhengig av de før nevnte og dens tekst form er likesom de elste av disses før-syrisk, d. v. s. nøttral (beta-teksten) eller vesterlandsk (delta-teksten). Navnet er tydeligvis lånt fra den Palestinske Targum (i. e. oversettelse) som senere skal omtales under det G. T., fordi tekst-formen minner mer om dennes "kaldéiske" dialekt enn den gjør om de syriske Peshitto- og Heraklensiske oversettelser.

Den skriver sig fra (det syriske) Antiokia og tilhører det 6te århundre. De MSS (lektionarier) vi nu besidder av denne eiendommelige tekst form er fra det 6te til det 12te årh. Blandt disse er endel fragmenter tilhørende de før omtalte Nitriske MSS, de to førnevnte blader fra Galaterbrevet som Rendel Harris fant ved Sinai og to fullstendige greske lektionarier, den ene (datert 1104 A. D.) funnet av Dr. Lewis på den før omtalte tur til Sinai i 1892, den annen (datert 1118) av Dr. Harris det følgende år (1893); begge utgitt av Mesdames Lewis and Gibson i 1899 under titelen: "The Palestinian Syriac Lectionary of the Gospels, re-edited from two Sinai MSS." London 1899.

Den såkalt "karkaphensiske" oversettelse (kallt "hovedskalle" oversettelsen etter det kloster, hvori den blev foretatt) er ifølge nyere undersøkelser ingen særegen oversettelse, men derimot en annotert samling av forskjellige tekster, omtrent som i den GT-lige Massorah, hvorom senere.

Vi skal nu forsøke å omtale de latinske og koptiske oversettelser og da vi i det foregående har tatt opp mer plass med de syriske oversettelser, enn vi opprinnelig hadde tenkt (enda der var mye vi ikke fikk med), vil vi i det følgende forsøke å fatte oss i korthet. Materialet, især for de latinske oversettelsers vedkommende, er jo så uhyre omfangsrikt og overveldende, at det er lett nok å bli sittende fast: "på stedet marsj!"

* * *
 Det skulle interessere mig å få vite om der virkelig er noen av Western Vikings lesere, som med oppmerksomhet har gjennomlest disse artikkelserier og som allikevel ikke har kunnet følge med, i al fall i hovedtrekkene. Jeg vilde sette stor pris på spørsmål om det, som ikke er tilstrekkelig forklart, enten gjennom Western Viking, hvis spørsmålet er

av almen interesse, eller privat. (Adresser 1315 East 66th st., Seattle, Washington.)

(Forts.)

Corrections: In last article 1st column paragraph 1 read Henry Tattam; par. 3 read syr-cu though, etc; 3d line from bottom read Evangelion. 2nd column last par. read Dr. Cobern instead of Dr. Cabern and six lines from bottom read: because it gives. There are a few other transposition of letters and some minor errors, but these are easily detected.
 P. G. Z.

Radio Service

Arbeider din Radio tilfredsstillende — hvis ikke ring
GARLAND 5365
 og vi vil med fornøielse undersøke og reparere den . . .
 Alt arbejde garanteres og priserne er rimelige. . . . .

T. Rogers Radio Service

6806 So. Park

HINZ FLORIST

BLOMSTER for BEGRAVELSER
 So. K og 7de St. — Main 2655
 (Etableret 1892)

"MOHR HAS IT"

Quality :: Service
 at the
 RIGHT PRICE

Mohr Hardware Co., Inc.

Wholesale and Retail

Shop Supplies - Sporting Goods
Woodworkers' Supplies

PHONE MAin 0134

1141-43 BROADWAY
1142-44 COMMERCE

Martin Carlson selger brand- og automobil forsikring. 1216 S. K Street. MAin 8320.—Adv.

Abonner på Western Viking!

(Sponsor, Scandinavian Hour, KVI)

John Opdal

POULTRY FARM & HATCHERY

WATERMAN, WASHINGTON

Established 1906

Specializing in White Leghorn Chicks from
 Record Laying Stock

Write for Free Pamphlet on How to Prevent "Pick-Outs"

MRS. ARTHUR GUTHRIE

Graduate of London Guild Hall School of Music

will take a few pupils in Voice Training—Special attention given
 to enunciation and poise.

RATES VERY REASONABLE

3611 North 24th Street

PRoctor 3486-R

Money isn't everything

BUT WHEN YOU SPEND IT

you want to know that you are doing so wisely. It has been difficult to acquire your money. It should not be directed into wrong channels.

ADVERTISERS IN THIS PAPER

are substantial firms and individuals. They are not spending their money for advertising space merely to see their names in print.

THEY ARE TELLING YOU

that money spent with them is wisely spent. They are telling you that the public has placed confidence in them, that over a period of years the public has patronized them well, an attestation of service faithfully rendered and appreciatively received. Otherwise the advertisers would have no money with which to send their messages to you from week to week.

Patronize these advertisers and profit thereby

